

ДОХІД ПРАЦІВНИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ СТИМУЛ

Бабич В.М., гр. ЕП-36

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Юшкевич О.О.**

Житомирський державний технологічний університет

Стимул (лат. stimulus – стрекало, погонялка) трактується як зовнішнє спонукання до дії, поштовх, спонукальна причина, батіг, лозина, якими поганяли тварин, фізичний агент (подразник), що впливає на орган почуттів (рецептор). Стимулювання – це створення або посилення спонукань людини до певної активності, діяльності, поведінки.

Дохід в системі мотивації праці виступає певним стимулом, і відноситься до однієї з 4-х форм стимулу – матеріальне заохочення.

Поняття «дохід» в економічній літературі зустрічається часто. В основному виступає в ролі економічної категорії, яка являє собою сукупність грошових та натуральних надходжень громадян у результаті розподілу та перерозподілу створених у суспільстві благ для підтримки фізичного, морального, економічного та інтелектуального стану індивіда.

Існує три моделі стимулювання праці:

Перша модель – безпреміальна, при якій функцію стимулювання праці виконує заробітна плата;

Друга модель – преміальна, що передбачає виплати, величина яких пов'язана з розміром доходу або прибутку підприємства;

Третя модель – преміальна, у якій розміри премій устанавлюють з урахуванням індивідуальних результатів праці.

Соціальні виплати, пільги і послуги матеріального характеру надаються та регламентуються або колективними договорами (угодами) між підприємцями і профспілками, або відповідно до рішень адміністрації підприємств. Розміри і структура соціальних виплат і пільг залежать від економічного становища підприємства. До соціальних пільг відносять доплати до пенсії за рахунок підприємства, безоплатні субсидії та ін.

Отже, стимул є визначальним чинником ефективної діяльності підприємства та напрямком управління персоналом та виступає ініціатором комплексу заходів, який включає в себе підвищення заробітної плати, встановлення надбавок, надання соціальних пільг та стимулювання системою участі працівників у прибутку підприємства.